

RPW/1579/2024 N
Data: 2024-02-13

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W GLIWICACH

44 – 100 Gliwice, ul. Banacha 4
Tel. 32 33-80-500, Fax. 32 231-95-23;
32 33-80-530
NIP 631 – 10 – 81 – 512

www.gov.pl/psse-gliwice
psse.gliwice@sanepid.gov.pl

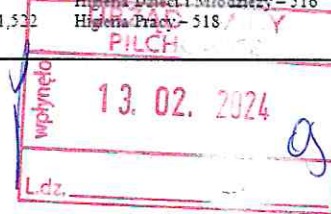
Oddział Laboratoryjny
41 – 800 Zabrze, ul. 3 Maja 64
Tel. 32 271-21-35, 32 271-07-17,
Fax. 32 278-46-71

Tel. 32 33-80-500 Nadzór Zapobiegawczy – 515
PPIS – 501 Higiena Komunalna – 525, 526, 527
Z-ca PPIS – 503 Higiena Żywności, Żywienia i P.U. – 520, 521, 522

Epidemiologia – 510, 511
Higiena Dzieci i Młodzieży – 516
Higiena Pracy – 518

Oświata Zdrowotna - 529
Organizacja i Zamówienia Publiczne - 514
Kadry: Księgowość Kasa – 509, 505, 506

Znak: NS-HK.9010.5.2024

Gliwice, dnia 06.02.2024 r.

p. Kowalski

Ocena obszarowa jakości wody dla gminy Pilchowice w 2023 r.

Na podstawie:

- art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2023 r., poz. 338 ze zm.)
- § 23 ust. 1, 2, ust. 3 pkt 2, ust. 4 pkt 1, ust. 5 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294),

po przeanalizowaniu wyników badań próbek wody pobranych w ramach kontroli urzędowej oraz kontroli wewnętrznej w 2023 r. z urządzeń wodociągowych oraz z punktów zgodności usytuowanych na sieci wodociągowej, wydanych ocen okresowych, podejmowanych działań naprawczych, prowadzonego nadzoru, o którym stanowi § 20 ww. rozporządzenia przekazuję informację dotyczącą oceny jakości wody do spożycia przez ludzi z uwzględnieniem szacowania ryzyka na terenie gminy Pilchowice.

- Liczba ludności zaopatrywanej w wodę - ok. 11 150 osób.
- Zaopatrzenie w wodę - ilość dostarczanej wody – 1 044,62 m³/d.
- Za dystrybucję oraz produkcję wody na terenie gminy odpowiada Pilchowickie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o. o., ul. Główna 44 w Nieborowicach, Szpital Chorób Płuc im. Św. Józefa w Pilchowicach, ul. Dworcowa 31 oraz Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., ul. Szpitalna 11 w Knurowie.

Mieszkańcy gminy Pilchowice zaopatrywani są w większości w wodę pochodzącą z ujęcia głębinowego w Nieborowicach, eksploatowanego przez Pilchowickie Przedsiębiorstwo

Komunalne Sp. z o. o. W Żernicy ul. Wiśniowa nie jest podłączona do gminnej sieci wodociągowej. Do przeważającej części obszaru Kuźni Nieborowskiej oraz ul. Krywałdzkiej w Nieborowicach woda dostarczana jest przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp.z o. o. w Knurowie z ujęcia „Kwitek” zlokalizowanego na terenie Knurowa. Szpital Chorób Płuc im. Św. Józefa w Pilchowicach posiada własne ujęcie wód podziemnych zaopatrujące w wodę pacjentów oraz pracowników szpitala. Sieć wodociągowa w przeważającej części wykonana jest z PVC.

Stacja Uzdatniania Wody w Nieborowicach zasilana jest wodą z utworów czwartorzędowych, czerpaną z czterech studni głębinowych: s-8z, s-9z, s-14z, s-15z pracujących naprzemiennie. Woda ze studni poddawana jest procesowi aeracji, następnie kierowana do klarownika i na trzystopniowy system filtracji, gdzie usuwane są żelazo, mangan i jon amonowy pochodzenia naturalnego. Dezynfekcja wody prowadzona jest w sposób ciągły przy użyciu podchlorynu. Szpital Chorób Płuc w Pilchowicach posiada własne ujęcie wód podziemnych. Proces uzdatniania wody oparty jest o filtrację na filtrach katalitycznych (odżelazianie i odmanganianie) ze wstępnym napowietrzaniem. Dezynfekcja prowadzona jest okresowo podchlorynem sodu.

Przeprowadzone kontrole stacji uzdatniania wody w Nieborowicach i Knurowie, nie wykazały uchybień w zakresie stanu sanitarno-higienicznego i technicznego urządzeń wodociągowych.

Tabela 1. Charakterystyka zaopatrzenia w wodę na terenie gminy Pilchowice

Lp.	Ujęcie wody/ Zakup	m ³ / dobę	Ludność zaopatrywana w wodę	Zaopatrywane miejscowości
1	SUW Nieborowice	986,3	10 300	Nieborowice, Pilchowice, Stanica, Żernica, Wilcza, Leboszowice, Kuźnia Nieborowska
2	Szpital Pilchowice	12,3	150	potrzeby własne Szpitala
3	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. ul. Szpitalna 11, Knurów	46,02	700	Kuźnia Nieborowska (bez ul. Kasztanowej), Nieborowice (ul. Krywałdzka)

Upoważnieni Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gliwicach zgodnie z ustalonym planem pracy na 2023 r. oraz w ramach wzmożonego nadzoru pobrali na terenie gminy (bez szpitala):

- 15 próbek wody do badań mikrobiologicznych,
- 15 próbek wody do badań fizykochemicznych.

W ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej zgodnie z ustalonym harmonogramem oraz dodatkowego nadzoru sanitarnego Pilchowickie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Nieborowicach oraz PWiK Sp. z o.o. w Knurowie pobrało z ujęcia wody oraz punktów zgodności:

- 15 próbek wody do badań mikrobiologicznych,
- 24 próbki wody do badań fizykochemicznych.

Tabela 2. Zestawienie próbek wody pobranych w 2023 r. – stały nadzór prowadzony przez PPIS w Gliwicach / Pilchowickie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. oraz PWiK Sp.zo.o. Knurów, ul. Szpitalna 11.

Lp.	Nazwa punktu poboru	Ilość pobranych próbek		Liczba próbek przekraczających wartości parametryczne	Parametry przekroczone	Maksymalna wartość przekroczenia	Wartość parametryczna
		PPIS	PPK PWIK				
bakteriologiczne [kontrola urzędowa / kontrola wewnętrzna]							
fizykochemiczne [kontrola urzędowa / kontrola wewnętrzna]							
Stacja Uzdatniania Wody Nieborowice							
1.	SUW Nieborowice ul. Spacerowa	2 / 3	0 / 0	-	-	-	
		2 / 12	0 / 0	-	-	-	
2.	Żernica Sklep ul. L. Miki 37	2 / 3	0 / 0	-	-	-	
		2 / 3	0 / 0	-	-	-	
3	Stanica Szkoła Podstawowa ul. Gliwicka 18	3 / 2	0 / 0	-	-	-	
		3 / 2	0 / 0	-	-	-	
4.	Wilcza ZSP ul. K. Miarki	2 / 2	0 / 0	-	-	-	
		2 / 2	0 / 0	-	-	-	
5.	Młynówka Leboszowice	2 / 2	0 / 0	-	-	-	
		2 / 2	0 / 0	-	-	-	
Kuźnia Nieborowska PWiK Sp z o.o. Knurów							
1.	Punkt zgodności Kuźnia Nieborowska	4 / 3	0 / 0	-	-	-	
		4 / 3	1 / 0	chloroform	0,0359 mg/l	0,03 mg/l	

- *Wynik mogący świadczyć o nieprawidłowych zmianach

Tabela 3. Zakres badanych parametrów

parametry mikrobiologiczne i wskaźnikowe
bakterie grupy coli, <i>Escherichia coli</i> , ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C po 72h, enterokoki, <i>Clostridium perfringens</i>
parametry wskaźnikowe organoleptyczne i fizykochemiczne
mętność, barwa, zapach, smak, pH, przewodność właściwa, amonowy jon, żelazo, mangan, siarczany, sól, glin, OWO, utlenialność, chlorki
parametry chemiczne
chlor wolny, azotyny, azotany, fluorki, twardość, wapń, magnez, arsen, antymon, bor, chrom, kadm, miedź, nikiel, ołów, potas, rtęć, selen, srebro, bar, stront, wanad, cynk, benzen, benzo(a)piren, bromiany, chloroform, bromoform, chloraminy, Σ chloranów i chlorynów, ozon, chlorek winylu, cyjanki, 1,2-dichloroetan, Σ THM, trichloroeten, tetrachloroeten, tetrachlorometan, Σ trichloroetenu i tetrachloroetenu, Σ trichlorobezzenów, toluen, etylobenzen, Σ o-m-p-ksylen, Σ WWA, akryloamid, epichlorohydryna, bromodichlorometan, dibromochlorometan, Σ pestycydów, Σ pestycydów chloroorganicznych, epoksyd heptachloru B, dieldryna, aldryna, HCB, α-HCH, β-HCH, γ-HCH, heptachlor, pp'-DDE, pp'-DDD, DMDT, endryna, 1,2,3-trichlorobenzen, 1,2,4-trichlorobenzen, 1,3,5-trichlorobenzen, uran

W 1 próbce wody pobranej w ramach kontroli urzędowej z punktu zgodności wytypowanego przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Knurowie zlokalizowanego na studzienice wodomierzowej przy ul. Knurowskiej w Kuźni Nieborowskiej we wrześniu stwierdzono ponadnormatywną wartość parametru chemicznego tj. chloroform. Przedsiębiorstwo PWiK Sp. z o.o. w Knurowie, po otrzymaniu informacji o powyższym przekroczeniu niezwłocznie podjęło działania naprawcze polegające na płukaniu sieci oraz wyznaczeniu punktu kontrolnego u konsumenta dla strefy zaopatrzenia studzienki wodomierzowej, w której wystąpiły nieprawidłowości. Pobrana próbka kontrolna przez przedstawiciela PPIS w Gliwicach w budynku użyteczności publicznej tj. Dom Pomocy Społecznej wykazała skuteczność podejmowanych działań przez przedsiębiorstwo.

W wyniku dezynfekcji wody związkami na bazie chloru zawierającej prekursor organiczne powstają m. in. trihalometany (THM), do których należy chloroform. Na całkowite narażenie na lotne trihalometany ma w przybliżeniu równy wpływ: spożywanie wody do picia, wdychanie powietrza w pomieszczeniach (w znacznej mierze w związku z ulatnianiem się THM z wody do spożycia), kontakt przez skórę np. w trakcie kąpieli. W chwili obecnej brak jest dowodów na genotoksyczność tych związków. Chloroform został zakwalifikowany jako przypuszczalnie rakotwórczy dla ludzi. Długotrwała ekspozycja na wysokie dawki

przekraczające 15 mg/kg masy ciała może powodować zmiany w nerkach, wątrobie czy tarczycy.

Analizy laboratoryjne pozostałych próbek wody wykazały, iż woda w badanym zakresie pod względem wykonywanych oznaczeń chemicznych, wskaźnikowych organoleptycznych i fizykochemicznych oraz dodatkowych chemicznych spełniała wymagania określone w załączniku nr 1 część B., załączniku nr 1 część C. tabela 2 oraz załączniku nr 1 część D. tabela 1. i tabela 2. do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

Wszystkie próbki wody pod względem parametrów mikrobiologicznych i wskaźnikowych mikrobiologicznych spełniały wymagania załącznika nr 1 część A oraz załącznika nr 1 część C. tabela 1. Do ww. rozporządzenia.

W 2023 r. na terenie Pilchowic nie wniesiono interwencji dotyczącej złej jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Tabela 4. Zestawienie próbek wody pobranych w 2023 r. – stały nadzór terenowo – laboratoryjny prowadzony przez PPIS w Gliwicach / Szpital Chorób Płuc im Św. Józefa

Lp.	Nazwa punktu poboru	Ilość pobranych próbek		Liczba próbek przekraczających wartości parametryczne	Parametry przekroczone	Maksymalna wartość przekroczenia	Wartość parametryczna
		PPIS	Szpital				
bakteriologiczne [kontrola urzędowa / kontrola wewnętrzna]							
fizykochemiczne [kontrola urzędowa / kontrola wewnętrzna]							
SUW Szpital Pilchowice							
1.	Pilchowice Szpital Chorób Płuc im. Św. Józefa ul. Dworcowa 31	3 / 2		0 / 0	-	-	-
		3 / 2		0 / 0	-	-	-

*Wynik mogący świadczyć o nieprawidłowych zmianach

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarnego w Gliwicach w 2023 r. prowadził nadzór nad jakością wody na terenie Szpitala Chorób Płuc im. Św. Józefa w Pilchowicach zgodnie z ustalonym planem działań pobierając:

- 3 próbki wody do badań mikrobiologicznych,
- 3 próbki wody do badań fizykochemicznych.

W ramach kontroli wewnętrznej zgodnie z ustalonym harmonogramem zarządca Szpitala Chorób Płuc im. Św. Józefa w Pilchowicach pobrał z punktu zgodności zlokalizowanego na terenie szpitala:

- 2 próbki wody do badań mikrobiologicznych,
- 2 próbki wody do badań fizykochemicznych.

Próbki wody pobrane w ww. okresie spełniały pod względem wykonywanych oznaczeń mikrobiologicznych, wskaźnikowych mikrobiologicznych, chemicznych, wskaźnikowych organoleptycznych i fizykochemicznych oraz dodatkowych chemicznych wymagania określone w załączniku nr 1 część A. tabela 1, załączniku nr 1 część B., załączniku nr 1 część C. tabela 1 i 2, oraz załączniku nr 1 część D. tabela 1. i tabela 2. ww. rozporządzenia.

Woda dostarczana mieszkańcom gminy Pilchowice pochodzi wyłącznie z ujęć głębinowych. W badanych próbkach wody nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie twardości wody. Zalecana wartość tego wskaźnika (60-500 mg CaCO₃/l) określona została ze względów zdrowotnych, jako wartość pożądaną dla zdrowia ludzkiego. Twardość wody jest skutkiem obecności rozpuszczonych w niej jonów metali wielowartościowych, zwłaszcza kationów magnezu i wapnia. Stopień twardości wody jest ważny z perspektywy jej organoleptycznej akceptowalności przez konsumentów, ale też ze względów ekonomicznych i technicznych. Woda do spożycia ma istotny udział w dostarczaniu organizmowi wapnia i magnezu, co ma duże znaczenie dla osób, które przyjmują graniczne ilości tych pierwiastków. Zalecana wartość dla magnezu wynosi 7–125 mg/l, wartość dla wapnia nie została określona w przepisach. Należy zaznaczyć, iż rozporządzenie MZ nie nakłada obowiązku uzupełniania minimalnej zawartości omawianych związków.

Tabela 5. Średnie wartości twardości, magnezu i wapnia w zależności od pochodzenia wody

Strefa zaopatrzenia	twardość [mg/l]	magnez [mg/l]	wapń [mg/l]
SUW Nieborowice	189,92	-	-
PWiK Knurów Sp. z o.o.	104	5,75	29
SUW Szpital Pilchowice	171	7,04	-

Zgodnie z § 18 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (dz. U. 2017, poz. 2294) podmioty wykonujące działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, zarządcy budynków zamieszkania zbiorowego oraz budynków użyteczności publicznej, w których w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny są zobowiązani do przestrzegania minimalnej częstotliwości pobierania próbek wody ciepłej oraz procedur postępowania w zależności od wyniku badania bakteriologicznego określonych w części B załącznika nr 5 do ww. rozporządzenia. Bakterie *Legionella* sp. odpowiedzialne za przypadki zachorowań na legionelozę występującą w dwóch postaciach klinicznych: choroby legionistów oraz gorączki Pontiac. Grupą szczególnie narażoną są osoby o obniżonej odporności.

W 2023 r. zarządcy obiektów przekazali wyniki badań wody ciepłej wykonane w ramach kontroli wewnętrznej, w żadnej z pobranych próbek nie stwierdzono nieprawidłowości:

- Klinika Nieborowice, ul. Kasztanowa 5, Nieborowice (2 razy w roku),
- Szpital Chorób Płuc im. Św. Józefa w Pilchowicach, ul. Dworcowa 31 (2 razy w roku).

Na podstawie wydanych okresowych decyzji o jakości wody, po przeanalizowaniu sprawozdań z badań próbek wody pobranych z terenu gminy Pilchowice oraz podejmowanych działań naprawczych stwierdza się przydatność wody do spożycia w badanym zakresie w 2023 r.

Otrzymuje:

1. Wójt Gminy Pilchowice
ul. Damrota 8, 44-145 Pilchowice
2. Pilchowickie Przedsiębiorstwo Komunalne
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
ul. Główna 52, 44-144 Nieborowice
3. Szpital Chorób Płuc im. Św. Józefa
ul. Dworcowa 31, 44-145 Pilchowice
4. Starosta Gliwicki
ul. Zygmunta Starego 17, 44-100 Gliwice
5. Prezes Wód Polskich
prezes@wody.gov.pl
6. NS-HK aa

Z upoważnienia
Państwowego Powiatowego
Inspektora Sanitarnego w Gliwicach
zastępca Państwowego Powiatowego
Inspektora Sanitarnego w Gliwicach
mgr inż. Justyna Cegiela